

Toma Alimoș

Ca specie epică, Toma Alimoș este o baladă populară deoarece autorul anonim ,prezintă în versuri,o întâmplare deosebită din trecut ,săvârșită de personaje cu însușiri ieșite din comun.În această baladă este înfățișată figura legendară a unui haiduc Toma Alimoș.Ea este o baladă haiducească.Toma Alimoș este o operă populară transmiterea ei este făcută pe cale orală,fenomen ce a adus apariția a mai multor variante.

Autorul anonim narează câteva aspecte importante din viața acestuia atribuindu-i o serie de însușiri alese ,caracteristice poporului nostru.Prima parte ,care se deschide prin versul „Foicica fagului”,conține expozițiunea și intriga.Expozițiunea prezintă cadrul natural și pe Toma Alimoș ca un stăpân al tuturor plaiurilor ca apoi să prezinte un succint portret fizic și moral al acestuia ,caracterizat prin însușiri deosebite(impunător prin statură,înțelept și viteaz):„Șade Toma Alimoș/haiduc din Țeara de jos,/nalt lastat,/mare la sfat/și viteaz cum n-a mai stat”.Toma trăiește adânc sentimentul singurătății.În intriga facem cunoștință cu cel de-al doilea personaj,cu boierul Manea, „stăpânul moșiilor/și domnul câmpiilor”,slut,urât,grosolan și arțăgos.Toma constată cu uimire sosirea boierului ,care venea asemenea unei vijelii devastatoare,a unui duh rău:„,venea,măre ,ca vântul ./ca vântul și ca gândul,/cu părul lăsat în vânt,/”.O dată cu partea a doua a baladei, marcată prin versul „Foicică de rogoz ,, începe desfășurarea acțiunii în care deși haiducul rănit grav nu-și pierde cumpătul.Punctul culminant este marcat de faptul că Toma,lovind cu sete,îl ucide bărbătește pe lașul asasin.Dezdonământul care începe prin expresia „Foicică micșunea” ce cuprinde dorințele testamentare ale haiducului și moartea lui , sunt prezentate pe un ton grav,solemn pe un fond profund dramatic ,dar senin .Faptele reale se împletesc cu cele fabuloase(„Sapă-mi groapă din picior/Și-mi așterne fânișor...”). Cel mai puternic și mai nuanțat motiv exprimat este cel referitor la legătura omului cu natura.Codrul apare în postura de frate și apărător al haiducului,părtaș la bucuriile și necazurile lui.Narațiunea scoate în evidență frumusețea morală a eroului ,descrierea pune în lumină strânsa legătură cu natura , iar monologul din expoziție vine să reliefeze copleșitoarea singurătate a lui Toma Alimoș.Folosirea exprimării caracteristice comunicării orale sunt :„măre” , „d-alelei”, „savai” , „ia”,formulele de adresare „verișcane”, „frate Mane” , „măi fârtate”, „fecior de lele”, „fiară rea”.diminutive,„murgule,murguțul meu”, „drăguțule”, „frățiori”, „guriță” , „floricică”, „foicică”,cuvinte și expresii populare („cetină”, „nalt la stat” , „mare la sfat”, „tolănit”, „cumpăt”).Epitetele sunt simple sau duble („vită mută”, „fiare reci”,moartea neagra,).Comparatii:”venea ca vantul/ca vantul ca gandul”.Sunt folosite metafore sugestive :caine rau,fecior de lele,fiara rea.Personificarea codrului a fagilor,a armelor, a calului evidentiaza legatura omului cu natura.Sunt folosite si hiperbolele :”matele ca-si aduna,cu brau lat le incingea.

Motivul folcloric care prezinta legatura omului cu natura evidentiaza si conceptia poporului nostru referitoare la moarte, in care nu vede un sfarsit ,ci doar o trecere fireasca in elementele naturii vesnice.